

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

Trump'ın Yüzde 25'lik Çelik ve Alüminyum Vergisi Resmen Yürürlüğe Girdi

ABD Başkanı Donald Trump tarafından alınan karar doğrultusunda çelik ve alüminyum ithalatına uygulanan yüzde 25'lik gümrük vergileri herhangi bir istisna veya muafiyet tanınmadan 12 Mart gece yarısı itibarıyla yürürlüğe girdi. Başkan Trump, Business Roundtable toplantısında iş dünyası temsilcilerine seslenirken gümrük vergilerinin ABD'ye yatırımı teşvik ettiğini savundu.

Trump, daha yüksek tarife oranlarının fabrikaların ABD'ye geri taşınmasını hızlandıracağını belirterek, "Ne kadar yüksek olursa, şirketlerin burada yatırım yapma olasılığı o kadar artar. En büyük kazanç, işletmelerin ülkemize taşınması ve yeni iş imkânları yaratmasıdır" dedi.

UNCTAD: 2025'te Küresel Parçalanma Riski Artıyor

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) raporuna göre, küresel ticaret 2024'te yüzde 3,7 artarak 33 trilyon dolarlık rekor seviyeye ulaştı. UNCTAD, 2025'te küresel parçalanma riskinin arttığını ve en büyük zorluğun bunu önlemek olacağını vurguladı. Ticaretin güçlü kalmayı sürdürmesine rağmen 2025'e ilişkin belirsizliklerin olduğuna işaret edildi. Küresel ticaretteki artışın itici gücünün hizmet ticareti ve gelişmiş ekonomiler olduğu belirtilen raporda, hizmet ticaretinin yıl genelinde yüzde 9 artışla 700 milyar dolarlık katkı sağladığı ve bu rakamın toplam artışın neredeyse yüzde 60'ına denk geldiği bilgisi verildi.

Raporda, mal ticaretinin ise geçen yıl yüzde 2 artarak küresel ticaretteki artışa 500 milyar dolarlık katkıda bulunduğu ifade edildi.

Avrupa ve Orta Asya hariç çoğu bölgede pozitif büyüme görüldüğü aktarılan raporda, tarım, gıda, iletişim teknolojisi ve ulaşım alanlarında büyüme yaşanırken enerji, giyim ve madencilik gibi sektörlerde talep zayıflığı ve politika değişiklikleri nedeniyle yavaşlama görüldüğü bilgisi verildi. Salgın sonrası yüksek enflasyonun kalıcı etkilerinin sona erdiğinin gözlemlendiği vurgulandı.

Kanada'dan Trump'ın Gümrük Vergilerine 20,8 Milyar Dolarlık Misilleme

Kanada Maliye Bakanı Dominic LeBlanc, basın toplantısında, ABD'nin tarifelerine karşı alınan önlemleri açıkladı. ABD yönetiminin çelik ve alüminyuma yönelik son tarifelerinin "başarılı bir ticaret ortaklığına" zarar verdiğini belirten LeBlanc, Kanada'nın çelik ve alüminyum endüstrilerinin haksız şekilde hedef alındığını söyledi.

LeBlanc, 13 Mart itibarıyla ABD'den yapılan 29,8 milyar dolar tutarındaki ithalata yüzde 25 oranında karşılıklı tarifeler uygulayacaklarını belirtti. Bunun 12,6 milyar dolar değerindeki çelik ürünlerini, 3 milyar dolarlık alüminyum ürünlerini ve 14,2 milyar dolarlık ek ABD mallarını içerdiğini dile getiren LeBlanc, bu tarifelerin uygulamaya konulan ABD tarifelerine karşılık olarak Kanada'nın ABD'den yaptığı 30 milyar Kanada doları değerindeki ithalata uygulanan yüzde 25 oranındaki gümrük vergilerine ek olarak uygulanacağını bildirdi.

ürünleri ve et türleri olmak üzere birçok ürüne yüzde 10 ila 15 ek vergi getirme kararı aldığını duyurdu. Çin, tavuk, domuz eti, soya ve sığır eti gibi temel ABD çiftlik ürünlerinin ithalatına yüzde 15'e kadar ek gümrük vergileri uygulayacağını duyurdu.

Çin'den ABD'ye Vergi Misillemesi

ABD'nin Çin'e yönelik ek gümrük vergisini yüzde 10'dan 20'ye çıkarma kararının ardından Çin, ABD'den ithal edilen başta tarım

Kanada, ABD'yi DTÖ'ye şikayet etti

Dünya Ticaret Örgütünden yapılan açıklamada, Kanada'nın, ABD'nin Kanada menşeli mallara uyguladığı yeni tarife önlemleriyle ilgili olarak DTÖ'den ABD ile anlaşmazlık istişaresi talebinde bulunduğu ifade edildi.

Söz konusu talebin 5 Mart'ta DTÖ üyelerine iletildiği belirtilen açıklamada, Kanada'nın, ABD'nin ülkeden ithal ettiği mallara yüzde 25, enerji kaynaklarına ise yüzde 10 oranında gümrük vergisi uygulamasının 1994 tarihli Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması ile DTÖ'nün Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması'nın çeşitli hükümleriyle uyumlu olmadığını iddia ettiği kaydedildi.

Kanada Başbakanı Justin Trudeau, ABD'nin Kanada'ya karşı bir ticaret savaşı başlattığını belirterek, ülkenin uyguladığı yüzde 25'lik gümrük vergilerine karşılık Kanada'nın 155 milyar dolar değerindeki ABD mallarına aynı oranda karşılık vereceğini açıklamıştı.

Avrupa Birliği, Güney Afrika'ya Yeni Yatırım Paketini Açıkladı

AB Konseyi Başkanı Antonio Costa ve AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, Güney Afrika Cumhuriyeti'nin başkenti Cape Town'da düzenlenen 8. AB-Güney Afrika Zirvesi'nin açılışında hitap etti.

Costa, küresel belirsizliklerin yaşandığı mevcut durumda bağları güçlendirmenin önemine işaret ederek, "Yeni teknolojiler siyasi sistemleri ve küresel güç dinamiklerini altüst ederken, ortaklığımız her zamankinden daha önemli." dedi.

AB Komisyonu Başkanı von der Leyen ise "AB ile Güney Afrika arasında tarihi bağlar ve köklü ilişkiler bulunuyor. Güney Afrika ve Avrupa arasındaki işbirliği her zamankinden daha önemli. İşte bu nedenle bugün burada ülkelerimiz ve vatandaşlarımız arasında zaten var olan yakın bağları güçlendirmek için bulunuyoruz." diye konuştu.

AB'nin Küresel Geçit Programı kapsamında Güney Afrika'ya 4,7 milyar Euro değerinde yatırım paketini duyuran von der Leyen, bu paketin ülkede temiz enerjiye geçişi,

aşı üretimini ve endüstriyel büyümeyi hedefleyen projeler için kullanılacağını belirtti. "Güney Afrika halihazırda Afrika'daki en yakın ortağımız ve kıtadaki tek stratejik ortağımızdır." diyen von der Leyen, AB ile Güney Afrika arasındaki ticaretin yılda yaklaşık 50 milyar Euro'ya ulaştığını kaydetti.

Trump'ın Vergi Savaşları Türkiye'yi Nasıl Etkiler?

Türkiye, ABD, Çin, Kanada ve AB arasında yaşanan “vergi savaşında” yol haritasını belirledi. Ticaret Bakanlığı’nın değerlendirmesine göre, ABD’nin vergileri artırması durumunda Türkiye alternatif bir kaynak olarak tedarik zincirlerinde güçlü bir aday olacak. Bundan yararlanmak için de her türlü imkân ve fırsat değerlendirilecek. ABD’de fuar katılımı, pazarlama faaliyetleri, Türk ürünlerin pazar payını artırmaya yönelik çalışmalar, ihracatçılara destek artacak.

Mal ve hizmet ticareti yakından izlenecek, gerekli önlemler alınacak. 2025 yılında da ihracat stratejileri kararlılıkla sürdürülerek Türkiye’nin küresel pazarlardaki etkinliği artırılacak.

ABD dahil belirlenen hedef ülkelerde destek programları genişletilerek ihracatçıların rekabet gücü artırılacak. Yeni pazar fırsatları değerlendirilecek ve mevcut pazar payları daha da büyütülecek. Çin’e yönelik ilave vergi ABD’de Türkiye’nin rekabet gücünü artıracak.

Çelik vergilerinde muafiyetlerin kaldırılması da Türk firmaların tüm dünya ile aynı düzlemde rekabet eder hale getirdi. Çin’e yönelik 800 dolarlık e-ticaret üst limitinin kaldırılması da e-ticaret açısından önemli bir imkân olacak.

İngiltere'den Gümrük Vergilerine Karşı 'Pragmatik' Çözüm

İngiltere Hazine Bakanı James Murray, Sky News'e verdiği röportajda, İngiltere'nin tarifelere karşı misilleme yapma hakkını saklı tuttuğunu dile getirdi. Ancak özellikle ABD ile ekonomik bir anlaşma için müzakereler devam ederken ölçülü bir yaklaşım lehine ani tepkiden kaçınacaklarını kaydeden Murray, ülkesinin tarifeler karşısında "pragmatik" bir yaklaşım sergileyeceğini belirtti. Murray, İngiltere'nin Avrupa Birliği'ne (AB) kıyasla çok farklı bir konumda olduğuna işaret ederek, ülkesinin Brexit sonrası ABD ile müzakerelerde kendine özgü koşulları olduğunu aktardı.

İngiltere ve ABD'nin ekonomik bir anlaşma için müzakereleri sürdürdüğünü kaydeden Murray, "Doğru tepkinin, pragmatik bir şekilde, soğukkanlılıkla ve ani bir tepki vermeden, ABD ile müzakere ettiğimiz ekonomik anlaşmaya doğru devam etmek olduğunu düşünüyoruz." ifadesini kullandı.

İngiliz Çelik Sektöründen Gümrük Vergileri Uyarısı: Zarar Verici Sonuçları Olacak

UK Steel'den, ABD Başkanı Donald Trump'ın çelik ve alüminyum ithalatına getirdiği yüzde 25'lik gümrük vergisi uygulamasının yürürlüğe girmesinin ardından yapılan açıklamada, tarifelerin İngiltere için olduğu kadar ABD için de zarar verici olduğu vurgulandı.

Tarifelerin İngiliz tedarikçiler ve onların ABD'deki müşterileri için son derece zarar verici sonuçları olacağına işaret edilen açıklamada, ABD tarafından 2 Nisan'da daha fazla karşılıklı gümrük vergisi açıklanmasının beklendiği kaydedildi. İngiliz çelik işçileri sendikası Community Union da

tarifelerin büyük ölçüde zarar verici sonuçları olacağı ve istihdamı tehdit ettiği uyarısında bulundu.

Moody's'ten Kötümser Senaryo

Moody's Analytics'e göre, derinleşen bir küresel ticaret savaşı, çalkantılı finansal piyasalar ve Trump yönetiminin hızlı politika değişiklikleriyle körüklenen stratejik ilişkilerdeki muazzam değişimler karşısında dünya büyüme görünümü acımasız görünüyor. Moody's Analytics'in kıdemli ekonomisti Stefan Angrick'e göre, "Dünya ekonomisi giderek daha kırılgan bir hal alıyor ve bunu tersine çevirmek için fazla bir şey gerekmiyor. ABD yavaşlıyor. Avrupa zayıf. Çin'in büyümesi hedefleri tutturmasına rağmen yetersiz" dedi.

Şu anda uluslararası ekonomiyi etkileyen birçok gücü değerlendiren bir raporda Angrick, 2024'te yüzde 2,7 olan dünya büyümesinin hem 2025 hem de 2026'da yüzde 2,4'e gerileyeceğini tahmin etti.

"ABD ekonomi politikası, ticaret gerilimlerini tırmandıran gümrük vergileri ve gümrük vergisi tehditleri ile belirsizliğe yol açıyor. Piyasalar sarsılmış durumda. İş dünyası ve tüketici güveni kötüleşiyor" diyen Angrick, piyasalardaki gerginliklerin geçici olduğunu umanlar için işleri daha da karmaşık hale getirerek, politika belirsizliği ve yapışkan enflasyonun ABD para politikasını üçüncü çeyreğin sonlarına kadar beklemede tutacağını savundu.

Rusya'da Nakit Döviz Çekimine Yönelik Kısıtlamalar Uzatıldı

Rusya Merkez Bankasından yapılan açıklamada, bankalardan nakit döviz çekimine yönelik kısıtlamaların 9 Eylül 2025'e kadar uzatıldığı kaydedildi. Batılı ülkelerin, yaptırımlar kapsamında Rus bankaları ve finans kuruluşlarına nakit dolar ve avro edinme yasağı getirdikleri

hatırlatılan açıklamada, kısıtlamaları uzatma kararının da bu yasağın devam etmesi nedeniyle alındığı belirtildi.

AB'den ABD Vergilerine 26 Milyar Euro'luk Misilleme

AB Komisyonu, ABD'nin yeni çelik ve alüminyum vergilerinin haksız bulunduğunu, buna karşı "hızlı ve orantılı" karşı önlemler başlatıldığını duyurdu. Açıklamada, ABD'nin gümrük vergileri kararının, transatlantik ticareti aksatacağı, işletmelere ve tüketicilere zarar vereceği ve daha yüksek fiyatlara yol açacağı belirtildi.

AB Komisyonu'nun yeni tarifelere dikkatli biçimde ayarlanmış iki aşamalı yanıt vereceği bildirilen açıklamada, ilk aşamanın daha önce hazırlanan ve askıda tutulan karşı önlemlerin devreye alınması olduğuna dikkat çekilirken, ekonomik zarara yanıt olarak 8 milyar Euro değerinde bir dizi ABD ürününün hedef alınarak 1 Nisan'da yürürlüğe gireceği ifade edildi.

Avrupa'nın Silahlanma Hazırlığı Savunma Şirketlerine Yaradı

Avrupa ülkelerinin savunma bütçelerindeki artış hazırlığı, savunma sanayi ve havacılık firmalarının hisselerinde hızlı yükselişleri beraberinde getirdi. ABD'de başkanlık koltuğundaki değişim, Avrupa'nın güvenlik politikalarını büyük ölçüde etkiledi. Önceki başkan Joe Biden döneminde Avrupa Birliği (AB) ile ABD arasında savunma ve Ukrayna'ya destek konusunda çok yakın bir ittifak bulunurken,

bu yakın ilişki Donald Trump'ın başkanlık koltuğuna oturmasıyla zedelendi. AB Komisyonunun 800 milyar avroluk yeni savunma paketi, Almanya'nın 500 milyar avroluk altyapı fonu planı, Fransa ve İngiltere'nin savunma harcamalarını büyütme hedefleriyle, Avrupa piyasalarında savunma ve havacılık şirketlerinin hisselerinde artış eğilimi güçleniyor.

Yılbaşıdan bu yana İngiltere merkezli BAE Systems'in hisseleri yüzde 41, Rheinmetall'in hisseleri yaklaşık yüzde 99, Thales Group'un hisseleri yüzde 79 ve Airbus hisseleri yüzde 8 arttı.

LOJİSTİK GELİŞMELER

YHT'ler Bugüne Kadar 97 Milyon Yolcuya Hizmet Verdi

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, yüksek hızlı tren seferleriyle (YHT) bugüne kadar yaklaşık 97 milyon yolcu taşındığını bildirdi. Uraloğlu, yazılı açıklamasında, Ankara-Eskişehir arasında Türkiye'nin ilk YHT hattını 13 Mart 2009'da hizmete aldıklarını anımsatarak, "Ülkemizi Avrupa'da 6'ncı, dünyada ise 8'inci YHT işletmecisi yaptık. Ankara-Konya hattını 2011'de, Konya-İstanbul ve Ankara-İstanbul hatlarını 2014'te, Karaman-İstanbul, Karaman-Ankara ve Eskişehir-İstanbul hatlarını 2022'de, Ankara-Sivas hattını 2023'te son olarak da Sivas-İstanbul hattını 2024'te vatandaşımızın hizmetine sunduk." ifadelerini kullandı.

Kruvaziyer Yolcu Sayısında Tüm Zamanların Şubat Ayı Rekoru Kırıldı

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, "Kruvaziyer turizmde şubat ayında yolcu hareketliliği, geçen yıla göre yüzde 509,3 artışla 29 bin 826'ya yükseldi." ifadesini kullandı. Söz konusu dönemde, limanlara uğrak yapan kruvaziyer gemi sayısının geçen yılın aynı ayına göre yüzde 220 artış gösterdiğini bildiren Uraloğlu, Şubat 2025'te Kuşadası Limanı'na 7 kruvaziyer gemiyle 10 bin 656 yolcu, İstanbul limanlarına 4 kruvaziyer gemiyle 9 bin 743 yolcu, İzmir Alsancak Limanı'na 4 kruvaziyer gemiyle 8 bin 484 yolcu ve Port Akdeniz Antalya Limanı'na

bir kruvaziyer gemiyle 943 yolcu geldiğini aktardı. Uraloğlu, Ocak 2025'te de ay rekoru kırıldığını anımsatarak, "Kruvaziyer turizmde şubat ayında yolcu hareketliliğinin geçen yıla göre yüzde 509,3 artışla 29 bin 826'ya yükseldi. Bu dönemde kruvaziyer turizmindeki en yüksek şubat ayı yolcu sayısına ulaştık. İki ay üst üste rekor kırmak, Türkiye'nin kruvaziyer turizmde güçlü bir destinasyon haline geldiğini gösteriyor." değerlendirmesinde bulundu.

Van'dan Tahran'a Tren Seferleri Başlıyor

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, Van-Tahran yolcu treninin Tahran'dan 9 Mart tarihinde hareket edeceğini, Van'dan ilk seferin de 10 Mart'ta gerçekleşeceğini bildirdi. Türkiye ile İran arasındaki demir yolu işbirliğinin, bölgesel ulaşımın güçlenmesi ve turizm hareketliliğinin artırılması

açısından büyük önem taşıdığına işaret eden Uraloğlu, Van-Tahran treninin yeniden seferlere başlamasının hem ekonomik hem de kültürel bağları daha da kuvvetlendireceğini ifade etti. Uraloğlu, İran Yolcu Taşıma Şirketi (RAJA) tarafından işletilecek trenin, 40 kişi kapasiteli 7 kuşetli vagona oluştuğunu ve

haftada iki kez karşılıklı sefer yapacağını belirterek, şu değerlendirmede bulundu: "Van-Tahran yolcu treni, pazar ve çarşamba günleri Tahran'dan, pazartesi ve perşembe günleri de Van'dan hareket edecek. Yolcularımız, 22 saatlik keyifli bir seyahati demir yolu konforunda gerçekleştirecek."

MEVZUAT VE SEKTÖREL POLİTİKALAR ŞUBESİ
sektorelpolitikalar@tim.org.tr